

כא:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

עין משפט
גד מצוה

מסורת הש"ס

16 עין שמחית פ"ח
17 שמחית פ"ד
(א) חולין ג.

תורה אור השלם
1. תורת אלקויו בלבו
לא תמנה אשךו
ההלים לו לא

הגהות הב"ח

(א) י"ח ד"ה לו הכי כ"ו
נמי משיב למחן דשאל ליה
הס"ד וחז"ל מ"ד החס
מידע להו. הא דקמיין כל
שלה אסור בשאלת שלום
ולמחן דלא ידע ושאל
ליה בתוך שלשה ימים
מודע להי דאלל הוא ולא
מהדר להי כ"ל.

הגהות מהר"ב

רנשבורג
(א) י"ח ד"ה לו הכי כ"ו
ר"ל כ"ו כ"ו וכו'. נחמק מיב
ב"מ וכו' כ"ו כ"ל לענין
ור"ל כ"ו דלקמן כ"ב כ"ב
ע"א מוקמין לדרוש והוא
שכח וחלף מתחמין אלל
אי"ב לא ר"ב מקלף הי"ם
כ"ל כ"ו י"ן שהמתחמין
אלל דיוק.

מיוסף רש"י

אבל ג' ימים
הראשונים. של אלנות,
בא מוקמין קרוב. אם
לא היה אחר מן האכלים
נצית והיה מוקמין קרוב
בתוך המלך יום אחד ויחזי
הוא לדעת בו ביום, אפי"פ
שלא ידע. חל אלנות עליו
ויכלד שיבא בתוך שלשה
ימים ומטה אלנותו מיום
האשון. תוס' ג'.

קבר א מ"י פ"ה מהל'
אלל הלכה ח סג
עין דרננן ג טושיע י"ד
סמן שם טושיע פ'
קבר ב מ"י שם ס"ו
הלכה ה טושיע
שם סמן שג טושיע א'
קבר ג מ"י שם ס"ה הלכה
ה טושיע שם סמן
שם טושיע א'
קבר ד טושיע שם
סג'י:
קבר ה ו טושיע שם
ספ"ג:
קבר ו ז טושיע שם
הלכה ז וטושיע
שם טושיע א'
קבר ח טושיע שם
ספ"ג:
ק"א ל טושיע שם:
ק"ב מ טושיע שם פ'
הלכה ד פתח עין
דרננן ג טושיע שם סמן
שם טושיע ח:

רבינו חננאל

ח"ר אבל שלשה ימים
הראשונים אסור בשעית
מלאכה ואפילו עני
המתפרנס מן הדקדקה,
מיכן ואילך עושה בצנעא
בתוך ביתו, ואשה טוה
בפלך בתוך ביתה.
ירושלמי הבא מארה
לשתינו שהצרכוהו לאבל
לעשות ולאכול. ח"ר ג'
ימים הראשונים אסור
לילך לבית האבל. מיכן
ואילך הולך כדרכו ואינו
יורש במקום הנחמין. ג'
אלא במקום המתחמין. ג'
ימים הראשונים אסור
בשאילת שלום. והא
כשמתו בני ר' עקיבא באו
כל ישראל והספידים
הספר גדול, ובשעת
[פסיתרון] עמד ר' עקיבא
על ספסל וראב"ה אומר,
אחינו בית ישראל שמעו,
אפילו בניס חתים קבר,
מנוחם הוא בשביל כבוד
שעשיתם. ומה עקיבא
בשוק, אלא כך אמרתם,
תורת אלהיו בלבו לא
תמנה אשךו, וכל שכן
(ששכרם) (ששכרם)
כשלו. לכו לבתיכם
לשלום ופיקוין כבוד
רבים שאני מקשיבן.
מיכן ואילך שואל ומשיב
כדרכו, והתאי המוצא
חבריו אבל בתוך שלוש קבר,
יום מדבר עמו תנחומין
ואינו שואל בשלומו.
לאחר שלשים יום שואל
בשלומו ואינו מדבר עמו
תנחומין. מה אשתו ושאל
אשה אחת כו'. הנה אין
שואלין אפילו לאחר
שבעה בשלומו. ופ"ק רב
אירי בר אבין אחרים אין
שואלין בשלומו שהוא
אנו שרוי בשלום. אבל
הוא שואל בשלום אחר
שהן שרויין בשלום. ח"ר
אבל שלשה ימים
הראשונים בא במקום
קרוב מונה עמהן. ואמר ר'
חייא בר אבא אמר ר'
יוחנן, והוא שיש גדול
הבית.

מכאן ואילך עושה בצנעא בתוך ביתו. פ"י בתוספת הרב
במתפרנס מן הדקדקה קאי והכי משמע לעיל דקאמר לעיל
(ד' יט'): הקובר מתו ג' ימים קודם הרגל מונה ה' ימים אחר
הרגל ומלאכתו נעשית ע"י אחרים משמע דהאכל אסור כל ז' והתם
נמי לא שריין לעצמו שיהא עושה
מלאכה וה"כ מיהא נמסכת שמחות
(פ"ה) אלל כל ז' ימים אסור בעשית
מלאכה הוא וכו' וכו' ועבדיו
ושפחותיו ובהמתו כשם שהוא אסור
לעשות לו כך אחרים אסורים לעשות
לו פ"י חוק מיתמי הפוסים ומלאכת
האכל מיום ג' ואילך עושה מלאכה
דוקא נמי שמתפרנס מן הדקדקה
וצנינעא אלל אמרו חכמים תבא
מארה לשתינו כו' בר קפרא אומר
אבל שלשים לא יעשה כך הניח בתוס'
הרב ולכאורה נראה דכיון דליפין
(לעיל דף כ.) מוהפכתי חניכס לאכל
מה חג ז' לענין מלאכה איירי וגם
הר"א מסופק דלמא לפני דוקא קאי
אלל גס רבינו שמואל אמר ככל
אבלים קאי מדלמא קמיין מלאך ואילך
עושה עני צנינעא ולא כדפרישית:
מכאן ואילך הולך. פ"י בתוספת
הרב ועל זה סומכים
צנאים צנאים ג' ע"י כ"ב ואינו יודע
אם הוא מנהג טוב ומדבריו מלינו
למדנין שמוסב ט' כ"ב כמו לאחר שלשה
ונפקא מינה לענין תפילין כדפ"י לעיל:
מדבר עמו תנחומין ואינו שואל.
קמיין למ"ד מלאך ואילך
שואל ומשיב: **מתה** אשתו ונשא
אשה אחרת. משמע בתוך ז' יום
דאי לאחר ז' יום הכי קאמר אינו
רשאי ליכנס לביתו לדבר עמו תנחומין
הא כשאר מתים נמי אמרו אינו מדבר
עמו תנחומין ור"ך לאוקמיין ב"ן לו
ניס לפ"י ר"ת שמתיר לישא אשה
אחר שבעה א"כ צנינעה לו צניס
קטניס שמונת לישא מיד ולבעול אחר
ז' יום לפירושו רבינו יצחק והאריך
בתוספת פרק קמא דתמונות (דף
ד. ושם נד"ה אלל אפי"פ) ונליקוטיין
קמוצ בתשובה:

מקום קרוב. פירשו בהלכות
גדולות דהיינו פ"ס פ"ס:
אפילו בא ביום שביעי במקום
קרוב. ופ"ת והאם מקלף
היום ככולו וי"ל א' כגון שלא עמדו
עדיין מתחמין מאללן ויש נמי בפ"ק
דתמונות (דף ט.) ברכת אבלים
ענערה כל ז' ומתממה היינו ציוס
אי"י י"ל מקלף היום ככולו לא היו
גלילה לענין שום דבר כלאמריין
במגילה בפ"ג (דף כ.) דשימור לילה
לא שימור הוא לענין שבעה נקיים:
הלך

בא ממקום קרוב מונה עמהן
אפי' בא ממקום קרוב מונה לעצמו ר"ש אומר פ"א
בא ביום השביעי ממקום
קרוב מונה עמהן אמר ר' ג'
א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן יהוא שיש גדול הבית בבית איבעיא להו
הלך

מזה שאני. כלומר הואיל ומזה להניח תפילין מצי להניח לאחור
בשני: אשה. אצילה עווה כפלך: אלל במקום המתחמין. סמוך
לאכלים: אפי' ג' ניס חסנים. קבתי מנוחם אזי מרוב כבוד
שעשיתם לי: ואם כשניל עקיבא באתם הרי כמה עקיבא בשוק.
שלל הלכתם לנחמן: כ"ש ששכרס
כפול. שלכבוד התורה באתם: לכו
לכניסם לשלום. הרי שאל בשלום: סמוך
ורמינשו. דמחן ז' יום אינו שאל:
ונשא אשה. בתוך שלשים יום כגון
שאין לו צניס כדלקמן: אינו רשאי
ליכנס לביתו. לנחמו משום חלישת
דעת דאשה אחרונה. קמיין מיהא בתוך
ז' יום אינו שואל בשלום כ"ש שהאלל
עצמו אינו שואל בשלום של זה ועליו
קמיין משבעה ואילך משיב ושואל
כדרכו: אמר רב אידי הוא שואל
בשלום אחרים. כלומר מר"ך הא
דמיין מלאך ואילך שואל כדרכו בתוך
שלשים יום דהוא שואל בשלום אחרים
שהן שרויין בשלום והא דקמיין בתוך
ז' יום אינו שואל בשלום און אחרים
שואלין בשלום: מכלל דשיילי. בתוך
ז' יום וקשיא למחן דמיין בתוך ז' יום
אינו שואל: דלא ידעי. כלומר הא
דמיין דמשיב להני דשאלו ליה ולא
ידעי דאלל הוא אלל מחן דדע דאלל
הוא לא שאל ליה בתוך ז' יום: אי
הכי. דלוקמת לה בלא ידעי אפי' ג'
ימים נמי משיב (למחן דשאלו ליה ז')
ואמר דאלל הוא) למחן דלא ידע
ושאל ליה בתוך ג' ימים: הסס
מודע להו. הא דקמיין כל ג' ימים
אסור בשאלת שלום אלל מודע להו
דאלל הוא ולא מהדר להו: פ"א.
לאחר ג' לא צריך לאודועינהו למחן
דלא ידעי דאלל הוא אלל משיב:
ורמינשו בתוך ז' חרש אינו שואל
בשלום. וקשה להך דמיין לאחר
שלשים יום שואל בשלום: מן ה"ד.
שאומר לו מתחנם ולינו מוכיר שם
המת: הא כאלל על אציו ועל אמו.
אינו שואל בשלום עד ז"ב חרש:
הא כשאר קרובים. שואל בשלום
לאחר ז' יום: הסס נמי. שלשים
דמוקמת ליה כשאר קרובים: ידבר
עמו תנחומין מן ה"ד. לאחר ז' כי
הכי דכאכיו ואמו מדבר עמו תנחומין
מן ה"ד לאחר ז"ב חרש ואמאי קמיין
לאחר ז' אינו מדבר עמו תנחומין
כלל: פ"ג. ומאי לאחר ז' אינו מדבר
עמו תנחומים כדרכו: מונה עמהן.
שם האכלים כשאלומו מקום הואיל
דנמקום קרוב היה ויכול לבא בשאלת
האצילות משניין ליה כמו דלמא
דאינו מונה אלל ה' ימים עם שאר
אכלים: מונה לעצמו. שבעה שלימין:
שיש גדול הכי כביס. שאל ומלא
גדול הניח צניס מונה עמהן עם
אצילי הניח וזה שאל הוא הנעיר
ממנו אלל אם היה גדול כדך
וכא בתוך שלשה ימים אפי' ממקום
קרוב מונה לעצמו דלא משיב אצילות
לדעיר לאצטרופי גדול צדדיה:
הלך

מוצה שאני ת"ר אבל ג' ימים הראשונים
אסור במלאכה ואפילו עני המתפרנס מן
הצדקה מכאן ואילך עושה בצנעא בתוך
ביתו והאשה טוהה בפלך בתוך ביתה י"ח
אבל ג' ימים הראשונים אינו הולך לבית
האבל מכאן ואילך הולך ואינו יושב במקום
המתחמין אלא במקום המתחמין: תנו רבנן
אבל ג' ימים הראשונים אסור בשאילת
שלום משלשה ועד שבעה משיב ואינו
שואל מכאן ואילך שואל ומשיב כדרכו
שלשה ימים הראשונים אסור בשאילת שלום
והתניא מ"עשה ומתו בניו של ר"ע כנסו
כל ישראל והספידום הספד גדול בשעת
פטירתו עמד ר"ע על ספסל גדול ואמר
אחינו בית ישראל שמעו אפי' שני בניס
וחתנים מנוחם הוא בשביל כבוד שעשיתם
ואם בשביל עקיבא באתם הרי כמה עקיבא
בשוק אלא כך אמרתם תורת אלהיו בלבו
וכ"ש ששכרם כפול לכו לבתיכם לשלום
יכבוד רבים שאני מג' ועד ז' משיב ואינו
שואל מכאן ואילך שואל ומשיב כדרכו
ורמינהו פ"ה המוצא את חבריו אבל בתוך ז'
יום מדבר עמו תנחומין ואינו שואל בשלום
לאחר ז' יום שואל בשלום ואינו מדבר עמו
תנחומין מתה אשתו ונשא אשה אחרת
אינו רשאי ליכנס לביתו לדבר עמו תנחומין
מצאו בשוק אומר לו בשפה רפה וככובר
ראש אומר רב אידי בר אבין יהוא שואל
בשלום אחרים שאחרים שרויין בשלום אחרים
אין שואלין בשלום שהוא אינו שרוי בשלום
והא מדקמיין משיב מכלל דשיילין ליה
ידלא ידעי אי הכי התם נמי התם מ"מודע להו
ולא מהדר להו: הכא לא צריך לאודועינהו
ורמינהו פ"ה המוצא את חבריו אבל בתוך ז"ב
חדש מדבר עמו תנחומין ואינו שואל בשלום
לאחר ז"ב חרש שואל בשלום ואינו מדבר
עמו תנחומין אבל מדבר עמו מן הצד א"ר
מאיר המוצא את חברו אבל לאחר ז"ב חרש
ומדבר עמו תנחומין למה הוא דומה לאדם
כלך אצלי שאני שוברה וארפאנה כדי
שחדע שסממנין שלי יפין לא קשיא פ"ה
באביו ואמו הא בשאר קרובים התם נמי
ידבר עמו תנחומין מן הצד אין ה"ג ומאי
אינו מדבר עמו תנחומין כדרכו אבל מדבר
עמו מן הצד פ"ת ר אבל ג' ימים הראשונים
הלך

הלך